

Wordt een **doorstroombeloning** voor bewindvoerders als passend instrument beoordeeld om instroom in schuldhulpverlening te versnellen?

Onderzoek naar de verwachte effectiviteit van de doorstroombeloning

AANLEIDING

Om de instroom van schuldenbewinden in schuldhulpverlening te versnellen, overwegen ministeries om een doorstroombeloning toe te voegen aan de huidige forfaitaire vergoedingen. De beloning kan worden toegekend op het moment dat een schuldendossier is aangeleverd bij schuldhulpverlening. Deze oplossingsrichting is onlosmakelijk verbonden met een verkorting van schuldenbewinden van vijf naar drie jaar, om budgetneutraliteit te kunnen borgen.

Is dit instrument een oplossing voor vertragende instroom in schuldhulpverlening, of ligt de sleutel ergens anders?

CONCLUSIE

Kerninzicht

De doorstroombeloning wordt kritisch beoordeeld door ketenpartners. Het compenseert de tijdsinvestering van bewindvoerders in de eerste fase van het schuldenbewind, maar pakt de oorzaken van vertraagde instroom niet aan.

Grootste risico's:

- Het ontbreken van data over de omvang van het probleem van vertraagde instroom.
- Verkorting van schuldenbewinden wordt niet breed gedragen door de keten. Verkorting zal vermoedelijk gepaard gaan met verlengingsverzoeken aan het einde van de looptijd van drie jaar.
- Complexe casuïstiek in relatie tot voldoende stabiliteit blijken doorslaggevend voor het aanmeldmoment. Bewindvoerders hebben hier slechts beperkte invloed op. De gedachte dat snelle doorverwijzing en doorstroom wenselijk is, wordt daarom niet per definitie ondersteund.
- Strategisch gedrag van bewindvoerders kan toenemen (cliëntkeuze en aanmeldmoment).
- Administratieve lasten voor de ketenpartners nemen toe (toetsing en verantwoording).

KNELPUNT

Kerninzicht

Vertraging ontstaat in het aanmeldproces, niet bij een specifieke actor. Gemeentelijke verschillen kosten veel tijd en energie.

Wat vertraagt:

- Gebrek aan uniformiteit tussen gemeenten leidt tot uiteenlopende eisen en vraagt van bewindvoerders grip op verschillende processen.
- Detailuitvraag van documenten door gemeenten verhoogt de drempel voor aanmelding. De noodzaak hiervan wordt betwijfeld.
- Wachttijden ontstaan vaak door reactie- en hersteltermijnen en het herhaaldelijk opvragen van dezelfde informatie.

KNELPUNT

Kerninzicht

Samenwerkingsafspraken en convenanten werken ondersteunend, maar bieden geen oplossing voor de procesproblemen. Instroom vertraagt regelmatig door personeelsswisselingen en -uitval.

Wat belemmert:

- Wisselingen en uitval van dossierbehandelaars beïnvloedt de kwaliteit en efficiëntie van samenwerking in de keten.
- Onduidelijkheden over elkaars rollen en verantwoordelijkheden leiden tot negatieve beeldvorming over en weer: Er heerst wantrouwen.

ACTIEPUNTEN

Kerninzicht

Eerst de omvang van daadwerkelijke vertragingen in beeld en tot meer uniforme aanmeldprocessen komen, daarna pas financiële prikkels overwegen.

Belangrijkste actiepunten:

- Genereer data over doorlooptijden en aanmeldmomenten van bewinden bij schuldhulpverlening.
- Stuur op vereenvoudiging van het aanmeldproces: Een landelijk, uniform aanmeldformat met basisnormen en minder detailuitvraag voorkomt dubbel werk.
- Onderzoek de effectiviteit van convenanten en zoek naar mogelijkheden voor meer harmonisatie hiervan.
- Bevorder wederzijds vertrouwen tussen de ketenpartners en stuur op meer informeel contact: korte communicatielijnen en praktisch ingerichte communicatiekanalen. Maak gegevensuitwisseling eenvoudiger binnen de juridische kaders.
- Overweeg een herziening van het algehele financierings- en beloningssysteem voor bewindvoerders, om te voorkomen dat met de invoer van een doorstroombeloning slechts aan symptoombestrijding wordt gedaan.